

[Ragnhild Andersen.]

tive ordfører — har strakt sig længere end til at nedsætte stipendiebeløbet med $\frac{1}{2}$ mill. kr. og forhøje lånebeløbet med $1\frac{1}{2}$ mill. kr.

Det skal nok være rigtigt, som det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen sagde, at udvalget mest har befattet sig med, hvorvidt der skulle ydes lån eller stipendier. Det forekommer mig, at man har skelet rigeligt til at få pengene hjem igen, mere end til, hvordan man virkelig kunne sikre vore unge den videregående uddannelse, som alle må erkende ikke bare er i de unges interesse, men i hele samfundets interesse.

Kommunisterne kan altså ikke erklære sig tilfreds med det magre resultat, der er kommet ud af udvalgsbehandlingen. Der må mere til. Min gruppe mener, at lovforslaget må forbedres på to områder, sådan som vi også gav udtryk for ved førstebehandlingen. For det første foreslår vi i vort ændringsforslag nr. 1, at de 12 mill. kr. forhøjes til 30 mill. kr.; vi bevarer det hidtidige forhold 2 : 1 mellem stipendier og lån, det vil sige, at de 20 mill. kr. skal anvendes til stipendier og de 10 mill. kr. til lån. For det andet foreslår vi i vort ændringsforslag nr. 2, at tilskud til dækning af rejse- og opholdsudgifter for gymnasieelever forhøjes fra den halve million kroner, der er foreslået, til 3 mill. kr.

For nu at tage det sidste ændringsforslag først er vi ganske enige med ungdomskommissionen, som fastslog, at skal der være nogen som helst mening i talen om at demokratisere ungdommens uddannelse, må man begynde her. Man må først og fremmest begynde her, for det er her, de unge fra mindre-bemidlede hjem standser op grundet på forældrenes vanskelige økonomi. Som følge af denne standsning bliver i det hele taget alt for få arbejder-, fisker- og husmandsbørn studenter. Det kan man læse mange steder, også i bemærkningerne til dette lovforslag. Børn fra sådanne hjem, står der i bemærkningerne, har knap en fjerdedel af en normal mulighed for i det hele taget at få en studentereksamen, medens børn fra bedrestillede hjem, fra større næringsdrivendes hjem og middelstandshjem, har en seks gange så stor mulighed for at blive student som arbejderbørn og dermed lige-stillede. Men når det nu forholder sig sådan

og i årevis har været sådan, kan man ikke blive stående, heller ikke ved det lille beløb, som undervisningsministeren oprindeligt har foreslået, den halve million kroner.

Jeg erkender, at en halv million kroner er et fremskridt i forhold til gældende lov, men alligevel er det for lidt; det må man vide, og det ved man også. I 1954 foreslog den daværende socialdemokratiske undervisningsminister, at der blev stillet $2\frac{3}{4}$ mill. kr. til rådighed for gymnasieeleverne. Ja men er det ikke fuldt så nødvendigt i dag at sikre de unge fra småkærshjem en uddannelse? Det er det efter vor mening, alt taget i betragtning.

Jeg skal ikke komme ind på de synspunkter, jeg fremførte ved lovforslagets første behandling, og som jo også er fremført fra anden side, angående de store unge årgange og angående samfundets behov for en højere uddannelse af vore unge; men når der nu tales så meget om velfærdsstat — og det gør der jo; man holder på, at vi allerede i vid udstrækning har en velfærdsstat, og at det mere og mere går i den retning — skal vi så ikke gribe i vor egen barm og spørge, om der egentlig er så forfærdelig meget velfærd, når man end ikke er kommet så vidt, at de unge kan nå frem til studentereksamen, selv om forældrene er økonomisk dårligt stillet.

Der er i lovforslaget tale om at yde hjælp til rejse- og opholdsudgifter for gymnasieelever, som skal rejse til skolerne; jeg vil gå så vidt som at sige, at man burde også stræbe henimod gennemførelse af en vis stipendieordning for unge vanskeligt stillede hjem i byerne, for det vil mange gange være nødvendigt at give hjemmene visse tilskud, hvis de i det hele taget skal klare at beholde en stor dreng eller pige hjemme i de år, det tager at læse til studentereksamen.

Der skal jo andet og mere til end maden; der skal tøj til, der skal bøger til og en lille smule lomme penge til transportomkostninger også i byerne. De 3 mill. kr., vi foreslår i vort ændringsforslag, er ikke spor for meget som en begyndelse på den støtte, der utvivlsomt er fornøden til gymnasieuddannelsen. Om der er behov for mere fremetter, vil jo først vise sig, når man er kommet i gang med at give denne støtte.